

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca

Wymagania edukacyjne z historii dla klasy 6 na rok szkolny 2024/2025

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
PIERWSZE PÓŁROCZE						
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII VIII.1 Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń wyjaśnia przyczyny i ocenia wpływ odkryć geograficznych na życie społeczno-gospodarcze i kulturowe Europy i Nowego Świata.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – podaje przykłady towarów sprowadzanych z Indii (przyprawy, jedwab) – wymienia Krzysztofa Kolumba jako odkrywcę Ameryki – wymienia nazwy rdzennych ludów Ameryki (Majowie, Aztekowie i Inkowie) – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>Stary Świat</i> , <i>Nowy Świat</i> – podaje przykłady towarów, które przewożono między Ameryką a Europą	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>karawela</i> , <i>kompas</i> – poprawnie posługuje się terminem: <i>cywilizacje prekolumbijskie</i> – wskazuje na mapie tereny zamieszkałe przez Majów, Azteków i Inków – wymienia dokonania rdzennych ludów Ameryki – przedstawia po jednym pozytywnym i negatywnym skutku wielkich odkryć geograficznych – wskazuje odkrycie Ameryki jako początek epoki nowożytnej	Uczeń: – podaje przyczyny i skutki wielkich odkryć geograficznych – poprawnie posługuje się terminem: <i>tubylec</i> , <i>kolonia</i> , <i>niewolnik</i> , <i>plantacja</i> – wyjaśnia, dlaczego ludność tubylczą Ameryki nazwano Indianami: – tłumaczy przyczyny przewagi Europejczyków nad tubylczą ludnością Ameryki – opowiada o sytuacji niewolników na plantacjach w Ameryce	Uczeń: – wyjaśnia przyczyny i skutki poszukiwania morskiej drogi do Indii – podaje i zaznacza na osi czasu daty wypraw Bartłomieja Diaza i Vasco da Gamy – poprawnie posługuje się terminem: <i>astrolabium</i> , <i>konkwistador</i> – przedstawia pozytywne i negatywne skutki wielkich odkryć geograficznych – opisuje działalność konkwistadorów i wymienia najbardziej znanych	Uczeń: – tłumaczy pochodzenie nazwy Ameryka – wskazuje związek między wynalazkami z dziedziny żeglugi a podejmowaniem dalekich wypraw morskich – przedstawia zmiany w życiu mieszkańców Europy i Nowego Świata, jakie nastąpiły w wyniku odkryć geograficznych

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII VIII.2 Wielkie odkrycia geograficzne. Uczeń umiejscawia w czasie i w przestrzeni wyprawę Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wskazuje na mapie Indie, Amerykę – podaje rok odkrycia Ameryki (1492 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia	Uczeń: – podaje lata pierwszej wyprawy dookoła Ziemi (1519–1522 r.) i określa, w którym wieku doszło do tego wydarzenia – wskazuje Ferdynanda Magellana jako dowódcę wyprawy dookoła świata i przedstawia jej znaczenie	Uczeń: – wskazuje na mapie trasy najważniejszych wypraw przełomu XV i XVI w. oraz wymienia ich dowódców (Krzysztof Kolumb, Ferdynand Magellan, Vasco da Gama)	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego Krzysztof Kolumb i Ferdynand Magellan skierowali swoje wyprawy drogą na zachód	Uczeń: – wymienia na podstawie mapy nazwy współczesnych państw położonych na obszarach dawniej zamieszkiwanych przez cywilizacje prekolumbijskie
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII IX.1 „Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Uczeń rozpoznaje charakterystyczne cechy renesansu europejskiego.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – zaznacza na osi czasu epokę renesansu – wymienia Jana Gutenberga jako wynalazcę druku, wskazuje Leonarda da Vinci jako człowieka renesansu i określa dwie– trzy dziedziny jego zainteresowań – wskazuje Włochy jako kolebkę renesansu,	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>renesans</i> , <i>mecenat</i> – podaje czas trwania epoki renesansu – przedstawia ideał człowieka w epoce odrodzenia i wyjaśnia termin: <i>człowiek renesansu</i> – wymienia wybitnych twórców epoki odrodzenia i podaje przykłady ich dzieł	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>antykw</i> , <i>humanizm</i> – charakteryzuje epokę renesansu, wyjaśnia pochodzenie nazwy – charakteryzuje sztukę renesansową, wskazując główne motywy podejmowane przez twórców,	Uczeń: – wyjaśnia wpływ wynaleźenia druku na rozprzestrzenianie się idei renesansu – przedstawia poglądy humanistów – poprawnie posługuje się terminami: <i>attyka</i> , <i>arkada</i> , <i>kopuła</i> do opisu budowli renesansowych	Uczeń: – wskazuje Erazma z Rotterdamu jako wybitnego humanistę i przedstawia jego poglądy – porównuje pracę kopisty z pracą w średniowiecznej drukarni – poprawnie posługuje się terminem: <i>perspektywa</i> i podaje przykłady dzieł, w których została zastosowana

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca

PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII IX.2 „Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Uczeń wymienia przyczyny i następstwa reformacji, opisuje cele i charakteryzuje działalność Marcina Lutra i Jana Kalwina	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wskazuje wystąpienie Marcina Lutra jako początek reformacji – poprawnie posługuje się terminem: <i>odpust</i> – wymienia wyznania protestanckie	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>reformacja, protestanci</i> – określa początek reformacji (1517 r.) i zaznacza tę datę na osi czasu – wskazuje sprzedaż odpustów jako jedną z przyczyn reformacji – charakteryzuje wyznania protestanckie i podaje ich założycieli	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>pastor, celibat, zbór</i> – wskazuje objawy kryzysu w Kościele katolickim jako przyczynę reformacji – przedstawia przyczyny i skutki reformacji	Uczeń: – charakteryzuje poglądy Marcina Lutra – opisuje postanowienia pokoju w Augsburgu (1555 r.) i wyjaśnia zasadę <i>czyj kraj, tego religia</i> – przedstawia na mapie podział religijny Europy	Uczeń: – charakteryzuje poglądy głoszone przez Jana Kalwina – wskazuje zmiany wprowadzone w liturgii protestanckiej
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII IX.3 „Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Uczeń charakteryzuje	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą;	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>sobór</i> – przy pomocy nauczyciela przedstawia przyczyny zwołania soboru w Trydencie	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>kontrreformacja, seminarium duchowne</i> – przedstawia zadania seminariów duchownych w dobie kontrreformacji	Uczeń: – przedstawia postanowienia soboru trydenckiego – poprawnie posługuje się terminami: <i>heretyk, inkwizycja, indeks ksiąg zakazanych</i>	Uczeń: – charakteryzuje działalność zakonu jezuitów – przedstawia zasady obowiązujące jezuitów	Uczeń: – przedstawia przyczyny wybuchu wojny trzydziestoletniej – podaje datę podpisania pokoju westfalskiego (1648 r.) i

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
reformę Kościoła katolickiego.	- uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	– wskazuje zakon jezuitów jako instytucję powołaną do walki z reformacją	– wyjaśnia cel założenia zakonu jezuitów – wymienia Ignacego Loyolę jako założyciela zakonu jezuitów	– wyjaśnia cel utworzenia inkwizycji i indeksu ksiąg zakazanych		jego najważniejsze postanowienia
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII IX.4 „Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Uczeń wyjaśnia okoliczności powstania Prus Książęcych. „Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Uczeń	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wymienia ostatnich władców z dynastii Jagiellonów: Zygmunta I Starego i Zygmunta Augusta – podaje i zaznacza na osi czasu datę hołdu pruskiego (1525 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia	Uczeń: – wskazuje na mapie Prusy Książęce, Prusy Królewskie – opisuje zależność Prus Książęcych od Polski	Uczeń: – przedstawia przyczyny i skutki wojny Polski z zakonem krzyżackim (1519–1521 r.)	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>hołd lenny</i> – przedstawia postanowienia hołdu pruskiego (1525 r.) i jego skutki	Uczeń: – opisuje korzyści i zagrożenia wynikające z postanowień hołdu pruskiego
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII IX.5 „Złoty wiek” w Polsce na tle	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>szlachta, herb, szabla</i>	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja szlachecka, przywilej, magnateria, szlachta</i>	Uczeń: – przedstawia prawa i obowiązki szlachty, – wskazuje wpływ przywilejów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie odzyskania przez Polskę Pomorza Gdańskiego dla rozwoju gospodarki	Uczeń: współczesnej Polski – wyjaśnia, kto sprawował władzę w Rzeczypospolitej

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Europejskim. Uczeń opisuje model polskiego życia gospodarczego w XVI wieku.	na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	– przedstawia prawa szlachty odziedziczone po rycerskich przodkach – wymienia zajęcia szlachty – poprawnie posługuje się terminami: <i>folwark, dwór</i> – opisuje zajęcia chłopów i mieszczan	<i>średnia, szlachta zagrodowa, gołota</i> – poprawnie posługuje się terminami: <i>splaw wiślany, szkuta, spichlerz, pańszczyzna</i> – przedstawia gospodarczą działalność szlachty – wskazuje na mapie Pomorze Gdańskie i najważniejsze porty położone nad Wisłą – wymienia towary wywożone z Polski i sprowadzane do kraju	szlacheckich na pozycję tego stanu – wyjaśnia przyczyny i sposoby powiększania się majątków szlacheckich – tłumaczy, dlaczego szlachta uchwaliła ustawy antychłopskie i antymieszczańskie	– wymienia najważniejsze ustawy wymierzone przeciw chłopom i mieszczanom – wyjaśnia następstwa ożywienia gospodarczego	– wyjaśnia wpływ ustaw antychłopskich i antymieszczańskich na położenie tych grup społecznych i rozwój polskiej gospodarki
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII IX.6 Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Uczeń przedstawia największe osiągnięcia polskiego renesansu i reformacji; rozpoznaje obiekty sztuki renesansowej	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wymienia Mikołaja Kopernika jako twórcę teorii heliocentrycznej – wskazuje Wawel jako przykład budowli renesansowej w Polsce – poprawnie posługuje się terminem: <i>włoszczyzna</i> i wskazuje jego pochodzenie	Uczeń: – wymienia Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego jako twórców literatury renesansowej w Polsce – wyjaśnia przyczyny twórczości literackiej w języku polskim – charakteryzuje odkrycie Mikołaja Kopernika i pokazuje różnice między teorią polskiego astronoma a dotychczas obowiązującą	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>arras, krużganki, mecenat</i> – charakteryzuje krótko twórczość Mikołaja Reja i Jana Kochanowskiego – opisuje Wawel jako przykład architektury renesansu w Polsce – uzasadnia tezę, że Mikołaj Kopernik był człowiekiem renesansu	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>teoria geocentryczna, teoria heliocentryczna</i> – wyjaśnia przyczyny rozwoju kultury renesansowej w Polsce – przedstawia zasługi ostatnich Jagiellonów dla rozwoju renesansu – przedstawia poglądy Andrzeja Frycza Modrzewskiego jako	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego XVI stulecie nazwano złotym wiekiem w historii Polski – opisuje wybraną budowlę renesansową w swoim regionie

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
we własnym regionie.			koncepcją budowy wszechświata	– przywołuje Galileusza jako zwolennika teorii Kopernika	pisarza politycznego doby renesansu	
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII IX.7 Złoty wiek” w Polsce na tle europejskim. Uczeń przedstawia okoliczności zawarcia unii realnej między Polską a Litwą (1569 r.) i jej główne postanowienia.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wskazuje na mapie Lublin i Rzeczpospolitą Obojga Narodów – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania unii lubelskiej (1569 r.), określa wiek, w którym doszło do tego wydarzenia	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, unia realna</i> – wyjaśnia nazwę Rzeczpospolita Obojga Narodów – wskazuje na mapie Królestwo Polskie i Wielkie Księstwo Litewskie	Uczeń: – przedstawia postanowienia unii lubelskiej – charakteryzuje strukturę narodową i wyznaniową I Rzeczypospolitej – analizuje wygląd herbu I Rzeczypospolitej i porównuje go z herbem Królestwa Polskiego	Uczeń: – opisuje przyczyny skutki utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów – wyjaśnia korzyści płynące z wielokulturowości – wskazuje na mapie Wołyń, Podole i Ukrainę	Uczeń: – wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z utworzenia Rzeczypospolitej Obojga Narodów
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII IX.1 Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń charakteryzuje stosunki wyznaniowe i narodowościowe w	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej	Uczeń: – wskazuje wielowyznaniowość I Rzeczypospolitej – poprawnie posługuje się terminem: <i>tolerancja</i> – zauważa potrzebę poszanowania odmienności religijnej i kulturowej	Uczeń: – wymienia wyznania zamieszkujące Rzeczpospolitą Obojga Narodów – wskazuje cel podpisania konfederacji warszawskiej – podaje i zaznacza na osi czasu datę podpisania konfederacji warszawskiej (1573 r.), określa wiek, w	Uczeń: – przedstawia postanowienia konfederacji warszawskiej – poprawnie posługuje się terminem: <i>innowierca</i> – nazywa świątynie różnych wyznań	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>katolicyzm, judaizm, luteranizm, prawosławie</i> – charakteryzuje strukturę wyznaniową I Rzeczypospolitej	Uczeń: – nazywa i wskazuje na mapie ziemie zamieszkałe przez przedstawicieli poszczególnych wyznań – wyjaśnia związek między narodowością a wyznawaną religią wśród mieszkańców I Rzeczypospolitej

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Rzeczypospolitej; wyjaśnia główne założenia konfederacji warszawskiej.	30%.		którym doszło do tego wydarzenia – wyjaśnia, co oznacza, że Polska była nazywana „państwem bez stosów”	– wskazuje na mapie Raków i Pińczów jako ważne ośrodki reformacji w Polsce – omawia wkład innych wyznań w rozwój szkolnictwa I Rzeczypospolitej	– wyjaśnia, kim byli arianie i przedstawia zasady ich religii – tłumaczy przyczyny niechęci szlachty polskiej wobec arian	
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII IX.2 Początki Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń wyjaśnia okoliczności uchwalenia artykułów henrykowskich i przedstawia zasady wolnej elekcji.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>elekcja</i> – krótko opisuje, dlaczego polskich władców zaczęto wybierać drogą wolnej elekcji – wskazuje Henryka Walezego jako pierwszego króla elekcyjnego	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>wolna elekcja, bezkrólewie</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszej wolnej elekcji – opisuje przebieg pierwszego bezkrólewia i wyjaśnia, kim był interrex	Uczeń: – przedstawia zasady wyboru monarchy – na podstawie obrazu Canaletta opisuje miejsce i przebieg wolnej elekcji – wyjaśnia skutki wolnych elekcji	Uczeń: – wymienia warunki, które musieli spełnić królowie elekcyjni – poprawnie posługuje się terminami: <i>Artykuły henrykowskie, pacta conventa</i>	Uczeń: – wyjaśnia wpływ <i>Artykułów henrykowskich</i> i <i>pacta conventa</i> na pozycję monarchy w Rzeczypospolitej
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XI.1 Rzeczpospolita Obojga Narodów i	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą;	Uczeń: – wskazuje na mapie Inflanty i Carstwo Rosyjskie, Szwecję, Inflanty; – wymienia Stefana Batorego i Zygmunta III Wazę jako kolejnych po	Uczeń: – opisuje podstawowe przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Rosją, Szwecją i Turcją, np. dążenie Rosji do zdobycia dostępu do Morza Bałtyckiego, konflikty o Inflanty ze Szwecją, oraz	Uczeń: – wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Rosją, Szwecją i Turcją, uwzględniając m.in. rywalizację o Inflanty, dążenie do kontroli nad handlem bałtyckim oraz	Uczeń: – analizuje przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Rosją, Szwecją i Turcją, bierze pod uwagę przyczyny polityczne, gospodarcze i religijne;	Uczeń: – ocenia politykę Zygmunta III wobec Rosji

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
jej sąsiedzi w XVII wieku. Uczeń wyjaśnia główne przyczyny wojen Rzeczypospolitej z Rosją, Szwecją i Turcją.	- uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Henryku Walezym władcą Polski – poprawnie posługuje się terminem: <i>hetman</i> – wymienia co najmniej jedną przyczynę konfliktu z każdym z sąsiadów Rosją, Szwecją i Turcją, np. chęć ekspansji terytorialnej Szwecji	ekspansję turecką na południowo-wschodnie tereny Rzeczypospolitej. – opisuje skutki konfliktów z Rosją, Szwecją i Turcją dla Rzeczypospolitej, np. osłabienie państwa; – wskazuje na mapie najważniejsze tereny, o które toczyły się wojny z Rosją, Szwecją i Turcją.	obronę granic południowo-wschodnich przed najazdami tureckimi. –opisuje przebieg i skutki najważniejszych konfliktów z XVII wieku, oraz ich wpływ na osłabienie Rzeczypospolitej. –wyjaśnia, jakie znaczenie miały wojny z Rosją, Szwecją i Turcją dla pozycji międzynarodowej Rzeczypospolitej oraz jej sąsiadów;	—przedstawia przebieg najważniejszych konfliktów oraz ich długofalowe skutki dla rozwoju politycznego i gospodarczego Rzeczypospolitej.	
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XI.2 Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII wieku. Uczeń wyjaśnia przyczyny, cele i następstwa powstania Bohdana	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w	Uczeń: – wskazuje Bohdana Chmielnickiego jako przywódcę powstania Kozaków na Ukrainie; – wymienia elementy uzbrojenia Kozaków i pokazuje je na ilustracji; – rozpoznaje na ilustracji Kozaka wśród	Uczeń: – wyjaśnia, kim byli Kozacy; – poprawnie posługuje się terminem: <i>Zaporoże</i> – wskazuje na mapie Ukrainę, Zaporoże i Dzikie Pola; – podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu powstania kozackiego (1648 r.) i podaje co	Uczeń: – wyjaśnia, kim byli Kozacy rejestrowi – przedstawia zajęcia i sytuację Kozaków – wskazuje na mapie najważniejsze bitwy powstania (Żółte Wody, Korsuń, Beresteczko) – uzasadnia tezę, że powstanie	Uczeń: – omawia przyczyny wybuchu powstania na Ukrainie – omawia główne etapy powstania – wyjaśnia, dlaczego powstanie Chmielnickiego przerodziło się w wojnę polsko-rosyjską	Uczeń: – ocenia przyczyny i skutki powstania Bohdana Chmielnickiego, zwraca uwagę na długofalowe skutki dla Rzeczypospolitej i Ukrainy.

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
Chmielnickiego na Ukrainie;	zakresie poniżej 30%.	przedstawicieli innych grup społecznych.	najmniej jedną przyczynę i jeden skutek powstania.	Chmielnickiego było wojną domową	– wskazuje na mapie Perejasław – podaje i zaznacza na osi czasu datę ugody w Perejasławiu (1654 r.)	
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XI.3 Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII wieku. Uczeń omawia znaczenie potopu szwedzkiego.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>potop szwedzki</i> – wskazuje na mapie Częstochowę i Inflanty – wyjaśnia, dlaczego najazd Szwedów nazwano potopem	– Uczeń: – podaje i zaznacza na osi czasu daty potopu szwedzkiego (1655–1660 r.) oraz pokoju w Oliwie (1660 r.) – charakteryzuje postępowanie Szwedów wobec ludności polskiej – wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich	Uczeń: – wskazuje na mapie Lwów i Prusy Książęce – wymienia postanowienia pokoju w Oliwie	Uczeń: – wyjaśnia przyczyny początkowych niepowodzeń Rzeczypospolitej w czasie potopu szwedzkiego	Uczeń: – przedstawia skutki potopu szwedzkiego – wskazuje zagrożenie płynące dla Rzeczypospolitej z powodu utraty lenna pruskiego
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XI.4 Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII wieku. Uczeń dokonuje oceny następstw	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w	Uczeń: – charakteryzuje XVII stulecie jako czas wielu konfliktów wojennych prowadzonych przez Rzeczpospolitą – wskazuje na mapie państwa, z którymi Rzeczpospolita	Uczeń: – wymienia skutki wojen toczonych przez Rzeczpospolitą w XVII w., w tym m.in. wyniszczenie kraju i straty terytorialne	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>liberum veto</i> – wskazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą (Inflanty, Podole, Prusy Książęce, część Ukrainy)	Uczeń: – charakteryzuje funkcjonowanie aparatu władzy na przełomie XVII i XVIII w., zwracając uwagę na słabość władzy królewskiej, zrywanie sejmów i wzrost znaczenia magnaterii	Uczeń: – przedstawia przyczyny rokoszu Lubomirskiego – wyjaśnia, dlaczego w Rzeczypospolitej coraz większą rolę zaczęli odgrywać magnaci – wskazuje postać Władysława Sicińskiego, który w 1652 r.

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
politycznych, społecznych i gospodarczych wojen w XVII w.;	zakresie poniżej 30%.	prowadziła wojny w XVII w.		– wymienia przyczyny uzależnienia Polski od obcych państw	– wskazuje objawy kryzysu państwa – podaje przyczyny i objawy kryzysu gospodarczego	doprowadził do pierwszego w historii zerwania sejmu
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XI.5 Rzeczpospolita Obojga Narodów i jej sąsiedzi w XVII wieku. Uczeń rozpoznaje charakterystyczne cechy kultury baroku, odwołując się do przykładów architektury i sztuki we własnym regionie.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – opowiada o sposobach spędzania czasu wolnego przez szlachtę na przełomie XVII i XVIII w. – wskazuje pozytywne i negatywne cechy szlachty polskiej tego okresu; – wymienia najwybitniejsze dzieła sztuki barokowej w Polsce i Europie (np. Wersal, pałac w Wilanowie);	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>barok</i> – zaznacza na osi czasu epokę baroku – wymienia dwie–trzy cechy charakterystyczne architektury barokowej we własnym regionie – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały zbudowane w stylu barokowym – wyjaśnia, czym były kalwarie	Uczeń: – charakteryzuje malarstwo i rzeźbę epoki baroku – charakteryzuje ideologię sarmatyzmu – wyjaśnia pochodzenie terminu <i>sarmatyzm</i> – wyjaśnia znaczenie określenia „złota wolność szlachecka” – opisuje strój sarmacki na podstawie ilustracji	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>putto</i> , <i>ornament</i> – wyjaśnia genezę epoki baroku – wskazuje wpływ rosnącej pobożności na architekturę i sztukę epoki – wskazuje następstwa bezkrytycznego stosunku szlachty do ustroju państwa	Uczeń: – wyjaśnia, na czym polega związek kultury barokowej z ruchem kontrreformacyjnym – charakteryzuje barok jako epokę kontrastów
DRUGIE PÓŁROCZE						
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>monarchia</i>	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami:	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami:	Uczeń: – przedstawia działania kardynała Richelieu

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
XII.1 Europa w XVII i XVIII wieku. Uczeń charakteryzuje ustroj monarchii absolutnej na przykładzie Francji Ludwika XIV i monarchii parlamentarnej na przykładzie Anglii.	- nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	– wskazuje na mapie Francję, Anglię i Londyn – krótko opisuje zakres władzy króla w monarchii absolutnej – przywołuje postać Ludwika XIV jako władcy absolutnego – wymienia organy władzy w monarchii parlamentarnej	<i>absolutna, monarchia parlamentarna</i> – wymienia uprawnienia monarchy absolutnego – wymienia Anglię jako kraj o ustroju monarchii parlamentarnej – wskazuje czas panowania Ludwika XIV (XVII w.) – opisuje życie w Wersalu w czasach Ludwika XIV	<i>manufaktura, cło, import, eksport</i> – wyjaśnia, dlaczego Francja była europejską potęgą – przedstawia, w jaki sposób doszło do wzmocnienia władzy królewskiej we Francji – przedstawia Deklarację praw narodu angielskiego – charakteryzuje ustroj monarchii parlamentarnej	<i>hugenoci, purytanie, nowa szlachta,</i> – opisuje, jak zakończyły się wojny religijne we Francji (przywołuje Edykt nantejski) – przedstawia postać Olivera Cromwella i jego dokonania – wskazuje 1689 r. jako czas ukształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii	zmierzające do wzmocnienia pozycji monarchy – wskazuje pozytywne i negatywne strony panowania Ludwika XIV – wymienia główne etapy kształtowania się monarchii parlamentarnej w Anglii – porównuje ustroj monarchii parlamentarnej i monarchii absolutnej
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XII.2 Europa w XVII i XVIII wieku. Uczeń opisuje idee Oświecenia, podaje przykłady ich zastosowania w nauce, literaturze,	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>oświecenie</i> – zaznacza na osi czasu epokę oświecenia – podaje przykład dokonania naukowego lub technicznego epoki oświecenia (np. termometr lekarski, maszyna parowa)	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>klasycyzm</i> – wymienia przykłady budowli klasycystycznych w Polsce i Europie – charakteryzuje styl klasycystyczny – z ilustracji przedstawiających zabytki wybiera te, które zostały	Uczeń: – charakteryzuje ideologię oświecenia – przedstawia postać Monteskiusza i wyjaśnia, na czym polegała opracowana przez niego koncepcja trójpodziału władzy	Uczeń: – przedstawia postaci Woltera i Jana Jakuba Rousseau – poprawnie posługuje się terminem: <i>ateizm</i> – omawia koncepcję umowy społecznej zaproponowaną przez Jana Jakuba Rousseau	Uczeń: – wskazuje wpływ dokonań naukowych i technicznych na zmiany w życiu ludzi – przedstawia zasługi Denisa Diderota dla powstania <i>Wielkiej encyklopedii francuskiej</i>

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
architekturze i filozofii politycznej			zbudowane w stylu klasycystycznym – wymienia najważniejsze dokonania naukowe i techniczne epoki oświecenia – tłumaczy, dlaczego nowa epoka w kulturze europejskiej została nazwana oświeceniem		– wyjaśnia przyczyny krytyki absolutyzmu i Kościoła przez filozofów doby oświecenia – opowiada o twórczości Moliera	
PP – treści szczegółowe KLASZY V-VIII XII.3 Europa w XVII i XVIII wieku. Uczeń charakteryzuje reformy oświeceniowe na przykładzie wybranego państwa.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wskazuje na mapie Rosję, Austrię i Prusy w XVIII w. – wymienia Marię Teresę, Józefa II, Piotra I i Fryderyka Wielkiego jako władców Austrii, Rosji i Prus – wskazuje Rosję, Austrię i Prusy jako potęgi europejskie XVIII stulecia	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>absolutyzm</i>, <i>absolutyzm oświecony</i> – podaje przykłady reform w monarchiach absolutyzmu oświeconego – wskazuje wpływ ideologii oświecenia na reformy w krajach absolutyzmu oświeconego – wskazuje na mapie Petersburg jako nową stolicę Rosji	Uczeń: – wymienia reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia, dlaczego monarchowie absolutyzmu oświeconego nazywali siebie „sługami ludu” – wyjaśnia związki między pojawieniem się nowych potęg w Europie Środkowej a sytuacją w Rzeczypospolitej	Uczeń: – charakteryzuje reformy przeprowadzone w Rosji, Austrii i Prusach – wyjaśnia wpływ reform na wzrost znaczenia tych państw – opisuje skutki uzyskania przez Rosję dostępu do Bałtyku	Uczeń: – porównuje monarchię absolutną z monarchią absolutyzmu oświeconego – podaje daty powstania Królestwa Pruskiego (1701 r.) i Cesarstwa Rosyjskiego (1721 r.)

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XIII. Rzeczpospolita Obojga Narodów w I połowie XVIII wieku. Uczeń charakteryzuje i ocenia sytuację wewnętrzną i międzynarodową Rzeczypospolitej w czasach saskich.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wymienia Augusta II Mocnego i Augusta III Sasa jako monarchów sprawujących władzę w Polsce na początku XVIII w.	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>unia personalna, anarchia</i> – wskazuje na mapie Saksonię – wymienia przyczyny anarchii w Polsce – przedstawia Stanisława Konarskiego jako reformatora Rzeczypospolitej i krótko opisuje propozycje jego reform	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>konfederacja, liberum veto, wolna elekcja, przywileje, złota wolność szlachecka</i> – przedstawia postać Stanisława Leszczyńskiego – charakteryzuje projekty reform w I poł. XVIII w.	Uczeń: – przedstawia genezę i postanowienia sejmu niemiego – podaje i zaznacza na osi czasu datę obrad sejmu niemiego (1717 r.) – opisuje pozytywne i negatywne skutki rządów Augusta III	Uczeń: – charakteryzuje okres rządów Augusta II Mocnego – wskazuje reformy niezbędne dla wzmocnienia Rzeczypospolitej
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XIV.1 Powstanie Stanów Zjednoczonych. Uczeń omawia przyczyny i następstwa amerykańskiej wojny o niepodległość i ocenia jej rezultaty uwzględniając	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wskazuje na mapie Stany Zjednoczone – określa czas powstania Stanów Zjednoczonych – przywołuje postać Jerzego Waszyngtona jako pierwszego prezydenta USA	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>kolonia, konstytucja</i> – wskazuje na mapie kolonie brytyjskie w Ameryce Północnej – wymienia strony konfliktu w wojnie o niepodległość Stanów – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia konstytucji USA – pierwszej	Uczeń: – przedstawia przyczyny wybuchu wojny między kolonistami a rządem brytyjskim – opisuje wydarzenie zwane bostońskim piciem herbaty – poprawnie posługuje się terminem: <i>bojkot</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę powstania Stanów	Uczeń: – przedstawia najważniejsze etapy walki o niepodległość USA – wskazuje na mapie Boston, Filadelfię i Yorktown – omawia zasługi Jerzego Waszyngtona dla powstania USA	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>Kongres, Izba Reprezentantów</i> – charakteryzuje ustrój polityczny USA

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
realizację idei oświeceniowych.			takiej ustawy na świecie (1787 r.) – wyjaśnia, dlaczego Amerykanie mówią w języku angielskim – porównuje pierwszą flagę USA z flagą współczesną, wskazując zauważone podobieństwa i różnice	Zjednoczonych (4 lipca 1776 r.) – charakteryzuje znaczenie Deklaracji niepodległości	– opisuje idee oświeceniowe zapisane w konstytucji USA	
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XIV.2 Powstanie Stanów Zjednoczonych. Uczeń przedstawia wkład Polaków w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wymienia Tadeusza Kościuszkę i Kazimierza Pułaskiego jako polskich bohaterów walki o niepodległość USA	Uczeń: – wymienia i krótko opisuje rolę dwóch Polaków, którzy wzięli udział w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych Tadeusza Kościuszki i Kazimierza Pułaskiego	Uczeń: – przedstawia udział Polaków w walce o niepodległość USA – opisuje Tadeusza Kościuszki w walkę o niepodległość Stanów Zjednoczonych, uwzględniając jego działania w zakresie fortyfikacji;	Uczeń: – wymienia miejsca związane z udziałem Polaków w wojnie o niepodległość USA	Uczeń: – analizuje rolę Tadeusza Kościuszki w wojnie o niepodległość Stanów Zjednoczonych, uwzględniając jego wpływ na strategię wojskową i budowę fortyfikacji
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XV. Wielka rewolucja we Francji. Uczeń	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą;	Uczeń: – wskazuje na mapie Francję i Paryż – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, rewolucja, Bastylia</i>	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>burżuazja, Stany Generalne</i> – wymienia i charakteryzuje stany społeczne we Francji	Uczeń: – przedstawia przyczyny wybuchu rewolucji i jej skutki – opisuje położenie stanów społecznych we Francji	Uczeń: – przedstawia sytuację we Francji przez wybuchem rewolucji – charakteryzuje ustrój Francji po	Uczeń: – przedstawia okoliczności i cel powstania Zgromadzenia Narodowego

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
omawia główne przyczyny wielkiej rewolucji francuskiej i ocenia jej rezultaty, uwzględniając realizację idei oświeceniowych.	- uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	– podaje wydarzenie, które rozpoczęło rewolucję francuską – przedstawia okoliczności stracenia Ludwika XVI	– podaje i zaznacza na osi czasu datę wybuchu rewolucji burżuazyjnej we Francji (14 lipca 1789 r.) – wskazuje na mapie państwa, z którymi walczyła rewolucyjna Francja	– przedstawia najważniejsze zapisy Deklaracji praw człowieka i obywatela – poprawnie posługuje się terminem: <i>monarchia konstytucyjna</i> – wyjaśnia, dlaczego rządy jakobinów nazwano Wielkim Terrorem	wprowadzeniu konstytucji – przedstawia skutki rządów jakobinów – wyjaśnia przyczyny upadku rządów jakobinów – poprawnie posługuje się terminem: <i>radykalizm</i>	– wyjaśnia ponadczasowe znaczenie Deklaracji praw człowieka i obywatela – wyjaśnia, dlaczego jakobini przejęli rządy we Francji – ocenia terror jako narzędzie walki politycznej
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XVI.1 Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Uczeń podaje przykłady działań służących naprawie państwa za panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego, w tym osiągnięcia Komisji Edukacji Narodowej	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>rozbiory Polski</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę pierwszego rozbioru Polski (1772 r.) – wymienia państwa, które dokonały pierwszego rozbioru Polski i wskazuje je na mapie – przywołuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego jako ostatniego króla Polski	Uczeń: – charakteryzuje postać Stanisława Augusta Poniatowskiego – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego rozbioru – przedstawia przyczyny pierwszego rozbioru Polski – ocenia postawę Tadeusza Rejtana	Uczeń: – opisuje okoliczności wyboru Stanisława Augusta na króla Polski – wymienia reformy Stanisława Augusta w celu naprawy oświaty i gospodarki w II poł. XVIII w. – wskazuje następstwa konfederacji barskiej – porównuje postawy rodaków wobec rozbioru państwa na podstawie analizy	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>prawa kardynalne</i> – podaje datę zawiązania konfederacji barskiej (1768 r.) – przedstawia cel walki konfederatów barskich – opowiada o przebiegu i decyzjach sejmu rozbiorowego	Uczeń: – przedstawia przyczyny zawiązania konfederacji barskiej

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca

			– poprawnie posługuje się terminami: <i>ambasador</i> , <i>emigracja</i>	obrazu Jana Matejki <i>Rejtan – Upadek Polski</i>		
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XVI.2 Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Uczeń umiejscawia w czasie obrady Sejmu Wielkiego oraz uchwalenie Konstytucji 3 maja; wymienia reformy Sejmu Wielkiego oraz najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>konstytucja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę uchwalenia Konstytucji 3 maja (1791 r.)	Uczeń: – podaje i zaznacza na osi czasu daty obrad Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.) i drugiego rozbioru (1793 r.) – wymienia najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3 maja (zniesienie <i>liberum veto</i> i wolnej elekcji)	Uczeń: – charakteryzuje postać Stanisława Małachowskiego – opisuje sytuację w Polsce po pierwszym rozbiorze – podaje cel obrad Sejmu Wielkiego	Uczeń: – opisuje najważniejsze reformy Sejmu Czteroletniego – charakteryzuje ustrój polityczny wprowadzony przez Konstytucję 3 maja	Uczeń: – charakteryzuje zmiany wprowadzone przez Konstytucję 3 maja i wskazuje ich skutki
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XVI.3 Rzeczpospolita w dobie stanisławowskiej. Uczeń przedstawia okoliczności	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą;	– wymienia państwa, które dokonały drugiego rozbioru Polski	– wyjaśnia pojęcie konfederacja; – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas drugiego rozbioru – wskazuje konfederację targowicką jako sprzeciw	– podaje okoliczności i datę konfederacji targowickiej (1792 r.) – omawia rolę St. Szczęsnego Potockiego i Franciszka Ksawerego Branickiego w	– opisuje przebieg wojny polsko-rosyjskiej (1792 r.), – przedstawia postanowienia sejmu w Grodnie – przedstawia genezę	Uczeń: – ocenia okoliczności, przebieg i skutki konfederacji targowickiej

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
zawiązania konfederacji targowickiej i wyjaśnia jej znaczenie.	- uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.		wobec reform Sejmu Wielkiego	zawiązaniu konfederacji targowickiej.	ustanowienia Orderu Virtuti Militari	
3. Kultura polskiego oświecenia	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wskazuje Stanisława Augusta jako oświeceniowego mecenasa sztuki – podaje przykład zastug ostatniego króla dla rozwoju kultury polskiej – poprawnie posługuje się terminem: <i>szkoła parafialna</i> – podaje przykłady przedmiotów nauczanych w szkołach parafialnych	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>obiady czwartkowe</i> – przedstawia przyczyny powołania Komisji Edukacji Narodowej – wskazuje cel wychowania i edukacji młodzieży w XVIII w.	Uczeń: – charakteryzuje architekturę i sztukę klasycystyczną – podaje przykłady budowli klasycystycznych – charakteryzuje twórczość Ignacego Krasickiego – przedstawia zadania Teatru Narodowego i czasopisma „Monitor” – omawia zmiany wprowadzone w polskim szkolnictwie przez KEN	Uczeń: – wymienia pisarzy politycznych II poł. XVIII w. (Hugo Kołłątaj, Stanisław Staszic) oraz ich propozycje reform – przedstawia zasługi Stanisława Augusta dla rozwoju kultury i sztuki oświecenia – wymienia malarzy tworzących w Polsce (Canaletto, Marcello Bacciarelli) – wyjaśnia, dlaczego obrazy Canaletta są ważnym źródłem wiedzy historycznej	Uczeń: – charakteryzuje twórczość Juliana Ursyna Niemcewicza i Wojciecha Bogusławskiego – podaje przykłady budowli klasycystycznych w swoim regionie

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XVII.1 Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII wieku. Uczeń umiejscawia w czasie I, II i III rozbiór Rzeczypospolitej i wskazuje na mapie zmiany terytorialne po każdym rozbiórze.		Uczeń: – wymienia i wskazuje na mapie państwa biorące udział w rozbiórach Polski; – podaje datę trzeciego rozbioru Polski (1795 r.)	Uczeń: – wskazuje na mapie ziemie utracone przez Polskę podczas pierwszego, drugiego i trzeciego rozbioru.	Uczeń: – podaje szczegółowe daty i okoliczności I, II i III rozbioru Rzeczypospolitej, np. jakie były bezpośrednie przyczyny każdego z rozbiorów – wskazać na mapie terytoria utracone przez Rzeczpospolitą po każdym z trzech rozbiorów oraz przyporządkować je do krajów, które je przejęły.	Uczeń: – omawia przebieg I, II i III rozbioru Rzeczypospolitej, uwzględniając kontekst polityczny i międzynarodowy każdego z tych wydarzeń. – omawia przyczyny rozbiorów oraz ich długofalowe skutki dla państwowości polskiej.	Uczeń: – analizuje przyczyny i skutki I, II i III rozbioru Rzeczypospolitej, uwzględniając również reakcje społeczeństwa polskiego oraz politykę państw zaborczych.
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XVII.2 Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII wieku. Uczeń przedstawia przyczyny i skutki powstania kościuszkowskiego.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>naczelnik</i>, <i>kosynierzy</i>, <i>zaborcy</i> – wskazuje Tadeusza Kościuszkę jako naczelnika powstania – wymienia państwa, które dokonały trzeciego rozbioru Polski	Uczeń: – charakteryzuje postać Tadeusza Kościuszki – poprawnie posługuje się terminem: <i>insurekcja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu daty insurekcji kościuszkowskiej (1794 r.) oraz trzeciego rozbioru Polski (1795 r.) – wymienia przyczyny wybuchu i upadku	Uczeń: – charakteryzuje postać Wojciecha Bartosa – opowiada o bitwie pod Raclawicami i przedstawia jej znaczenie – wskazuje na mapie Raclawice i Połaniec – wyjaśnia, dlaczego Kościuszko zdecydował	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminem: <i>uniwersał</i> – przedstawia zapisy Uniwersału połanieckiego – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego i podaje jego najważniejsze wydarzenia w kolejności chronologicznej	Uczeń: – wymienia najważniejsze przyczyny upadku Rzeczypospolitej w XVIII w.

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
			powstania kościuszkowskiego – wskazuje na mapie Kraków i tereny utracone przez Polskę podczas trzeciego rozbioru	się wydać Uniwersał połaniecki – wskazuje następstwa upadku powstania kościuszkowskiego	– wskazuje na mapie Maciejowice i przedstawia znaczenie tej bitwy dla losów powstania	
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XVII.3 Walka o utrzymanie niepodległości w ostatnich latach XVIII wieku. Uczeń rozróżnia przyczyny wewnętrzne i zewnętrzne upadku Rzeczypospolitej.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: —wymienia co najmniej jedną wewnętrzną przyczynę upadku Rzeczypospolitej; — wymienia co najmniej jedną zewnętrzną przyczynę upadku Rzeczypospolitej; —krótko uzasadnia, że przyczyny upadku Rzeczypospolitej były zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne.	Uczeń: — rozróżnia wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej, wskazując przynajmniej po dwa przykłady z każdej kategorii.	Uczeń: — opisuje przynajmniej trzy wewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej, np. system polityczny (liberum veto, złota wolność szlachecka), kryzys gospodarczy, brak reform. — opisuje przynajmniej trzy zewnętrzne przyczyny upadku Rzeczypospolitej, np. działania zbrojne Rosji, Prus i Austrii, brak.	Uczeń: — analizuje przyczyny wewnętrzne, pokazując, jak określone słabości systemu politycznego Rzeczypospolitej, np. liberum veto, wpływały na jej upadek. — analizuje przyczyny zewnętrzne, uwzględniając zarówno działania zaborców, jak i geopolityczne uwarunkowania, które wpłynęły na podział Polski.	Uczeń: — analizuje przyczyny wewnętrzne i zewnętrzne upadku Rzeczypospolitej, przedstawiając je w kontekście politycznym, społecznym i gospodarczym oraz formułując własne wnioski dotyczące ich wzajemnych zależności

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XVIII.1 Epoka napoleońska. Uczeń charakteryzuje przemiany polityczno-ustrojowe i społeczno-gospodarcze w Europie w okresie napoleońskim.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – charakteryzuje krótko postać Napoleona Bonapartego jako cesarza Francuzów i wybitnego dowódcę – określa I poł. XIX w. jako epokę napoleońską poprawnie postępuje się terminem: <i>Wielka Armia</i> – wskazuje na mapie Rosję i Moskwę – opisuje, jak zakończyła się wyprawa Napoleona na Rosję	Uczeń: – wskazuje na mapie państwa, z którymi toczyła wojny napoleońska Francja – podaje datę decydującej bitwy pod Austerlitz i wskazuje tę miejscowość na mapie – przedstawia okoliczności przejścia władzy przez Napoleona – przedstawia przyczyny wyprawy Napoleona na Rosję – opisuje, w jakich warunkach atmosferycznych wycofywała się Wielka Armia – wyjaśnia, dlaczego bitwa pod Lipskiem została nazwana „bitwą narodów”	Uczeń: – poprawnie postępuje się terminem: <i>blokada kontynentalna</i> – charakteryzuje Kodeks Napoleona i podaje datę jego uchwalenia (1804 r.) – wymienia reformy wprowadzone przez Napoleona – poprawnie postępuje się terminami: <i>taktyka spalonej ziemi, wojna podjazdowa, abdykacja</i> – opisuje skutki wyprawy Napoleona na Rosję – przedstawia skutki klęski Napoleona pod Lipskiem	Uczeń: – wyjaśnia przyczyny niezadowolenia społecznego podczas rządów dyktatoratu – podaje datę koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.) – podaje datę pokoju w Tylży (1807 r.) i przedstawia jego postanowienia – omawia przebieg kampanii rosyjskiej Napoleona – omawia, jak przebiegał odwrót Wielkiej Armii	Uczeń: – przedstawia etapy kariery Napoleona – przedstawia przyczyny klęski Napoleona – wyjaśnia, dlaczego Napoleon koronował się na cesarza Francuzów

Obszar-wymaganie szczegółowe	Ocena niedostateczna	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
PP – treści szczegółowe KLASY V-VIII XVIII.2 Epoka napoleońska. Uczeń ocenia postawy Polaków wobec Napoleona i stosunek Napoleona do sprawy polskiej.	Uczeń: - nie opanował treści podstawy programowej w zakresie wymagań na ocenę dopuszczającą; - uczeń opanował treści podstawy programowej w zakresie poniżej 30%.	Uczeń: – wyjaśnia, kim byli Jan Henryk Dąbrowski i Józef Wybicki – podaje nazwę hymnu Polski i wskazuje jego związek z Legionami Polskimi we Włoszech – wskazuje na mapie Księstwo Warszawskie – podaje przyczyny likwidacji Księstwa Warszawskiego	Uczeń: – poprawnie posługuje się terminami: <i>legiony</i>, <i>emigracja</i> – podaje i zaznacza na osi czasu datę utworzenia Legionów Polskich we Włoszech (1797 r.) – przedstawia cel utworzenia Legionów Polskich i opisuje walki z ich udziałem – przedstawia okoliczności utworzenia Księstwa Warszawskiego, – podaje i zaznacza na osi czasu daty utworzenia i likwidacji Księstwa Warszawskiego (1807 r., 1815 r.)	Uczeń: – wyjaśnia, dlaczego Polacy wiązali nadzieję na niepodległość z Napoleonem – opisuje udział legionistów w wojnach napoleońskich – przedstawia okoliczności powiększenia terytorium Księstwa Warszawskiego – wyjaśnia znaczenie mitu napoleońskiego dla podtrzymania pamięci o Legionach	Uczeń: – charakteryzuje zasady obowiązujące w Legionach Polskich – omawia zapisy konstytucji Księstwa Warszawskiego – wskazuje związek między zapisami konstytucji Księstwa Warszawskiego a ideami rewolucji francuskiej – opowiada o szarzy polskich szwoleżerów pod Somosierrą i wskazuje jej znaczenie dla toczonych walk	Uczeń: – wskazuje, w jaki sposób i skąd rekrutowano żołnierzy do polskich oddziałów wojskowych – wymienia bitwy stoczone przez napoleońską Francję z udziałem Polaków – podaje datę bitwy pod Raszynem (1809 r.)